

Некаторыя факты

Ніводная дзяржава ў Еўропе не мае працэдуры юрыдычнага прызнання гандара, якая б адпавядала стандартам правоў чалавека. У 2012 г. Аргентына прыняла Закон аб гандарнай ідэнтычнасці, які з павагай ставіцца да правоў чалавека. Згодна з гэтым Законом працэдура юрыдычнага прызнання гандара з'яўляецца хуткай, даступнай і празрыстай. Адпаведна дадзеным Міністэрства ўнутраных спраў Аргентыны, на працягу 12 месяцаў былі зменены 3 000 пасведчанняў асобы. Аргентынская мадэль з'яўляецца простаай адміністрацыйнай працэдурай і ўяўляе сабой найлепшы ўзор трансгандарнага заканадаўства ў свеце. Яна не патрабуе скасавання шлюбу або згоды мужа ці жонкі, патрабавання стэрылізацыі або медычнага дыягназу. Працэдура, ў тым ліку, даступна асобам ва ўзросце да 18 гадоў.

Трансгандарныя асобы — гэта парасонавы тэрмін для азначэння асобаў, чыя гандарная ідэнтычнасць або гандарная экспрэсія адрозніваюцца ад пола, прыпісанага ім ад нараджэння.

**ХУТКА.
ДАСТУПНА.
ПРАЗРЫСТА.
ПРЫЗНАННЕ АДЧЫНЯЕ ДЗВЕРЫ.**

ІНФАРМАЦЫЙНЫ ЛІСТ:

ЮРЫДЫЧНАЕ ПРЫЗНАННЕ ГЕНДАРА

Даведайцеся больш пра юрыдычнае прызнанне гандара, а таксама пра тое, як палепшыць становішча:
www.tgeu.org/accessallareas

Гэты праект быў здзейснены пры фінансавай падтрымцы Open Society Foundations, Ураду Нідэрландаў і праграмы PROGRESS Еўрапейскага Звязу. Змест гэтай публікацыі з'яўляецца адказнасцю яе аўтар_кі і ніякім чынам ня можа быць выкарыстаны для адлюстравання поглядаў Еўрапейскай Камісіі, Open Society Foundations і Ураду Нідэрландаў.

Пераклад на беларускую мову здзейсніла каманда альманаха «Жанчыны ў паліцыі: новыя падыходы да палітычнага».

Што такое юрыдычнае прызнанне гандара?

Юрыдычнае прызнанне гандара — гэта працэс змены імя і гандарнага маркера ў афіцыйных дакументах і запісах з мэтай прызнання правільнай гандарнай ідэнтычнасці чалавека. Дзяржавы вызначаюць патрабаванні да тых, хто атрымае доступ да гэтай працэдуры. Аднак такія патрабаванні як прымусовая стэрылізацыя, прымусовае скасаванне шлюбу, абавязковая пастаноўка псіхіятрычнага дыягназу або узроставыя абмежаванні відавочна парушаюць правы чалавека.

Чаму важна юрыдычнае прызнанне гандара?

Простыя рэчы, такія як атрыманне паштовых адпраўленняў, адкрыццё рахунку ў банку, выкарыстанне асабістага праязнога квітка, могуць стаць крыніцай штодзённых складанасцей, калі ваш пол, пазначаны ў пасведчанні асобы, пашпарце ці інш., адрозніваецца ад вашай гандарнай ідэнтычнасці. З-за таго, што трансгендарных асобаў часта падазраюць у выкарыстанні дакументаў іншых людзей, яны вымушаны адкрываць сваю трансгендарнасць супраць сваёй волі. Гэта парушае іх правы на прыватнае жыццё і прыводзіць да дыскрымінацыі і гвалту. У выніку многія трансгендарныя асобы аказваюцца выключанымі з грамадства і рынку працы. Да таго ж трансгендарныя асобы не адважваюцца рабіць камін-аўт, што прыводзіць да непакоя, дыпрэсіі і суіцыдаў. Выкарыстанне дакументаў, якія не адлюстроўваюць гандар, у якім яны жывуць, з'яўляецца распаўсюджанай прычынай беспрацоўя сярод трансгендарных асобаў.

Хуткая, даступная і празрыстая працэдура юрыдычнага прызнання гандара прадухіляе дыскрымінацыю, абараняе асабістую прыватнасць і з'яўляецца падмуркам годнага жыцця.

Якія праблемы існуюць з юрыдычным прызнаннем гандара ў Еўропе?

Юрыдычнае прызнанне гандара немагчыма ў 16 краінах Еўропы з прычыны адсутнасці прававога рэгулявання або з-за таго, што існуючая працэдура не працуе. У выніку трансгендарныя асобы не могуць юрыдычна змяніць дакументы і жыць годна.

РЭКАМЕНДАВАНА:
Перагледзець заканадаўства і стварыць хуткую, даступную і празрыстую працэдуру прызнання гандара.

Прымусовая стэрылізацыя патрабуецца для прызнання гандара ў 23 краінах Еўропы. Гэта відавочна парушае права на фізічную недатыкальнасць, права на падвяргацца катаванням і права мець сям'ю. Не ўсе трансгендарныя асобы здольныя або жадаюць праходзіць праз гэтыя медычныя ўмяшанні.

РЭКАМЕНДАВАНА:
Выключыць любыя медычныя патрабаванні з працэдуры юрыдычнага прызнання гандара.

Прымусовае скасаванне шлюбу з'яўляецца абавязковай умовай для змены гандарнага маркера ў 19 краінах Еўропы. Гэта з'яўляецца цяжкім выпрабаваннем для трансгендарных асобаў і іх сем'яў, таму што іх партнёр або партнёрка і дзеці таксама страчваюць правы, якія надае зарэгістраваны шлюб. Працэс скасавання шлюбу — гэта эмацыйны і фінансавы цяжар, які разрывае блізкіх людзей.

РЭКАМЕНДАВАНА:
Выключыць любыя патрабаванні не знаходзіцца ў шлюбе з працэдуры юрыдычнага прызнання гандара.

Псіхіятрычны дыягназ або заключэнне «эксперта» патрабуецца ва ўсіх працэдурах прызнання гандара ў Еўропе. Гэта значыць, што трансгендарныя асобы лічацца «хворымі», у той час, калі яны такімі не з'яўляюцца. Гэта прыводзіць да стыгматызацыі і сацыяльнай ізаляцыі. Неабходнасць медычнай дыягностыкі не дазваляе прайсці працэдуру юрыдычнага прызнання гандара многім трансгендарным асобам або падоўжае час атрымання новых дакументаў у некаторых выпадках на многія гады.

РЭКАМЕНДАВАНА:
Выключыць любыя патрабаванні псіхіятрычнага дыягназу і заключэння эксперта з працэдуры юрыдычнага прызнання гандара.

Узроставыя абмежаванні не дазваляюць маладым трансгендарным асобам прайсці працэдуру юрыдычнага прызнання гандара, даступную толькі з паўналецця, звычайна з 18 гадоў (за выключэннем Германіі і Аўстрыі). Гэта перашкаджае сацыяльнай інтэграцыі, напрыклад, у школе, і робіць шкоду развіццю асобы ў крытычным узросце. Медычныя патрабаванні таксама прыводзяць да недаступнасці юрыдычнага прызнання гандара для маладых і сталых, напрыклад, старэйшых за 65 гадоў, трансгендарных асобаў.

РЭКАМЕНДАВАНА:
Выключыць любыя яўныя і няўныя ўзроставыя абмежаванні з працэдуры юрыдычнага прызнання гандара.